

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

412

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"פִּינַחַס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְחֵן הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתִי בְּתוֹכֵם"

מנהיג לא הפכפך

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

תאחז בנו חלחלה ותיעוב גדול על עולם הפקר כזה?

והנה; כשאנו רואים מסית ומדיח (או זמר פסול) הולך לנגדנו, שאומנותו היא לכתוב ספרי מינות וכפירה ודברי חשק (או לשורר בתערובת) וכן כל דיבוריו הסתה ושיריו להחטיא בני ישראל להדיחם מעל השי"ת רח"ל, האם נרגיש כי רוצח גדול ומשחית כרם בית ישראל הולך לנגדנו? ולא נכחד שגם אם ידרוש בשלומנו נשמח עליו כעל כל הון ונשיב לו בסבר פנים יפות כראוי לנכבד כמוהו. והתורה צווחת: **"צִרֹר אֶת הַמְּדַבְּרִים נְהַפְתֵּם אוֹתָם פִּי צִבְרִים הֵם לְכֶם בְּנִקְלֵיהֶם".** ללמדך; **'הַמְחַטֵּיא אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַהוֹרָגוּ'** (שם).

והרי בר נש זה אומנתו הרציחה בהיקף רחב מאד, כי ההורג נפשות בידיו כמה יספיק? אבל רוצח זה יושב לו בביתו ומיסב על שלחנו וכותב לו איזה כתבה ומדפיסה ואלפים ורבבות נהרגים על ידו, האם נרגיש כן? ואמנם יש להתריע על תקלה זו, שאף היודעים בעם אין ידיעתם מתאמת להבנת לבם ורחוקה הרבה מאד מהרגשת הלב והכליות, כי החוש והשכל מנותקים בנו ואין להם חיבור זה לזה. וזהו מקור **הַשִּׁקָר שֶׁל; 'אֶחָד בָּפֵה וְאֶחָד בִּלְבַב' <<< המשך בעמ' 2**

ועי' ברמב"ן שפי'; **"אֲנָשִׁי אָמַת שְׂנָאִי קָצַע" שהם אוהבים האמת ושונאים העושק וכי יראו עושק וחמס אין דעתם סובלת אותו, אבל כל הפצם להציל גזול מיד עושק'. הוא אשר אמרנו; כי איש האמת אוהב את האמת ושונא את העוול ולכן הקב"ה שהוא אמת וחותרו אמת, חוקר לב ובוחר כליות, כי הלב והכליות עיקרו של אדם ולכן; **"פִּינַחַס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְחֵן"** שהעיד עליו השי"ת כי לא היה בקנאותו דבר אחר אלא; **"פִּתַח אֲשֶׁר קָנָא לְאֶלְקִי"** הוא איש האמת אשר אהבת שמו ית' בלבו וכליותיו ולכן; **"וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל!"****

כמו כן יש לראות בהופכו; **"צִרֹר אֶת הַמְּדַבְּרִים"** (במדבר' כה יז) בגלל חטאם אשר החטיאו את ישראל במעשה זמרי ואחז"ל; **'הַמְחַטֵּיא אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַהוֹרָגוּ, שֶׁהַהוֹרָג הוֹרָג בְּעוֹה"ז וְיֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹה"ב וְהַמְחַטֵּיאֵו הוֹרָגוּ בְּעוֹה"ז וְלְעוֹה"ב'** (במדב"ר' כא ד). עד כמה רחוקים אנו מדעת תורה. ויצויר; אם נראה רוצח שכל אומנותו ללסטם את הבריות ולהרוג נפשות, הולך ומטייל לו חופשי לנפשו בשווקים וברחובות באין מעצור ולא עוד; אלא שמכובד הוא ביותר על אומנותו זו וגם תלמידים רבים מתאספים אליו להקשיב קולו, האם לא

מפורש כאן; שאלמלא פנחס היתה גזירת כליה ממש על ישראל ח"ו. ויש להביך; במה זכות זו גדולה כ"כ שעל ידה ניצולו כל ישראל? והרי כל מה שעשה פנחס אינו אלא; **'הִלְכָה וְאִין מוֹרִין כֵּן'** (סנהדרין' ט ו) וקשה; אם כחה גדול הוא עד כדי כך, למה אין מורין כן? אמנם; התורה כבר השיבה על זה כדכתיב; **"פִּתַח אֲשֶׁר קָנָא לְאֶלְקִי וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**. דהנה תכלית המצוות כולן הוא לזכך ולצרף לבו של אדם, להיותו מתקרב יותר אל האמת בשלמות מעשיו ומחשבתו, כמאמרם ז"ל; **"לֹא נִתְּנוּ הַמִּצְוֹת אֵלָּא לְצַרְףּ בְּהֵן אֶת הַבְּרִיּוֹת'** (ב"ר' מד).

נמצאת למד; כי עיקרו של אדם הוא הלב ואליו כווננו כל ענין מעשי המצוות. ולכן הלכה זו; **'הַבּוֹעֵל אֶרְמִית קִנְאִין פּוֹגְעִין בּוּ, הִלְכָה הִיא וְאִין מוֹרִין כֵּן'** (סנהדרין' ט ו) כי לא נמסרה אלא לקנאין, למי שמדת האמת מתנוצצת בו להיות מאוהבי השי"ת ולשנא הרע, עד כדי למסור נפשו על כבודו ית' ולפגוע בחוטא הזה אשר חילל ובעל בת נכר. וכדכתיב; **"אֶהְיֶה ה' שְׂנְאָו רַע"** (תהלים' צז י). ומשום כך; הלכה זו אין מורין אותה כן, כי מי יודע מה בלבו של אדם ורק הוא עצמו שמכיר בעצמו שנאת הרע הנובעת מאהבתו יתב' לו הותר המעשה.

>>> המשך מעמ' 1

('פסחים' ק"ג). "וְנִתְּהִי הַקָּמֶת נְעֻדָּתָ" ('ישעיה' נט טו).

ולכשנעמיק חקר בזה נמצא; כי אחד הוא בתורה אשר הוזהרנו בו; "וְלֹא תִקְמַל וְלֹא תִכְסֶּה עֵלְיוֹ" ('דברים' יג ט) זה המסית ומדיח, כי כלל הוא; 'אִין אַדָּם חוּטָא וְלֹא לִי' ('ב"מ' ה). כל חטאיו של אדם באים ע"י תאוותו להשיג הנאתו ואף כי פעולותיו תוצאות חמדת לבבו המה, מ"מ אין זאת אומרת כי כל לבו ואנושיותו מקולקלים ומושחתים, כי בעת אשר תתקפהו תאוותו ורצונו לחטוא, מכריעה היא את כל ישותו תחת כובד עול התאוה ולכן מיסרים אותו ונענש על חטאיו ואז יטהר.

לא כן המסית; שגילה רצונו השפל שאחר יחטא וימרוד באלקיו, אין בזה שום תאוה והנאה, אלא שאיבד כל חושיו הנפשיים ויצא מהכלל ומשום כך; אף שלא הועיל במעשיו להחטיא חברו ולא שמע אליו, מטמינים לו עדים מאחורי הגדר וסוקלים אותו, כי עצם ההסתה היא הפשע והמרד הגדול, מגמתו להחטיא אחרים זולתו ולכן אין לו תקנה אלא ההריגה והאבדון. וכן בעמון ומואב; אשר הכשילו את ישראל בעבירה, מתועבים המה יותר ממצרים ואדם שקדמו ישראל בחרב, כי כל לבם; "מַעֲנֵן נִפְשֵׁי וּמְקוֹר מִשְׁחָת" ('משלי' כה כו) ואין להם שייכות לקרבת אלקים, לא הם ולא זרעם עד עולם!

למדנו מכאן עיקר זה; שכל לבבות דורש ה', בשני הקצוות בין במעשה הטוב ובין בהפוכו, כי הכלל של האדם הוא הלב והמעשים רק פרטים המה בכללו.

ומכיון שכן; "פִּינְקָס בְּנֵי אֶלְעָזָר בְּנֵי אֶהֱרָן הִכְּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתֵּי... בְּקִנְיָאֵי אֶת קִנְיָתֵי בְּתוֹכָם" ('במדבר' כה יא). שלא היה יכול לסבול ולראות חטא אף בזולתו, כי שונא הוא את הרע. ומדה טובה מרובה בק"ו ומה אם המכשיל את חברו קשה הוא יותר מן ההורגו, שהורגו בעוה"ז ולעולם הבא, המציל את חברו ומחייהו בעוה"ז ולעוה"ב עאכ"כ, לכן; "בְּקִנְיָאֵי אֶת קִנְיָתֵי בְּתוֹכָם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" משום כך זכה וזיכה; "לו וּלְזָרְעוֹ אֶחָדִי בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם" מדה כנגד מדה!

וההיפך בעמון ומואב כמו שנתבאר ולפיכך; "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מִשָּׁה... נָאֵת פִּינְקָס בְּנֵי אֶלְעָזָר הִכְהֵן לְצִבְאָ" ('במדבר' לא ו) פנחס זה משה מלחמה' ('סוטה' מג) 'ולמה שלח את פנחס? אמר: "מי שהתחיל במצוה הוא גומר, הוא השיב את חמתו והיכה את המדינית הוא יגמור מצותו'" ('במדבר' כב ג). יבוא זה שלבו טהור לקנא לאלקיו ולהחיות את ישראל

וילחם עם המדינים המשוקצים שהכשילו את ישראל להחטיאם. הוא אשר כתוב עליו; "לִכְן אָמַר הַנְּנִי נִתַּן לִי אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְנִתְּהִי לִי וּלְזָרְעוֹ אֶחָדִי בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם" ראוי והגון לצרור ולהכות בהם שכתוב עליהם; "לֹא תִדְרֹשׁ שְׁלָמָם וְנִטְבַּחְתֶּם כָּל יְמֵיךָ לְעוֹלָם" ('דברים' כג ז). ('אור יהל' ב)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת הַיּוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" וְנִסְמַכְתָּ אֶת יְדֵי עֵלְיוֹ" ('במדבר' כז יח)

ויש להבין; מה השיב ה' למשה רבנו בעת ששאל ממנו; "יִפְקֹד ה' אֶלְקֵי הַרְוּחֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הַעֲדָה" ('במדבר' כז טז). והשיב לו הקב"ה: "קַח לְךָ אֶת הַיּוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", מה זה; "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" היעלה על הדעת לבחור מי שאין לו רוח? ומה יתרון הוא זה?

אמנם; ידע משה רבנו כי כדי להיות מנהיג על הצבור, לפתור להם כל שאלותיהם ודרישותיהם, נחוץ אדם כזה שיודע רוח כל אחד ואחד, תכונתו וטבעו ומדותיו וכל הטעויות שלו ולפתור שאלותיו לפי רוחו ודעתו ודרך שכלו. וכיון שבני אדם; 'שאינו דעתן דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומין זה לזה' ('ברכות' נח) נחוץ לזה איש האשכולות אשר כלולים בו כל חלקי בני אדם ויודע לסדר לכל אחד כפי חלקו המיוחד לו ויתן לו עצות ותחבולות, ישתתף עמו לעיין בו ולהעלות ארוכה ומרפא לכל מדוהו.

והמנהיג זקוק לשני דברים; האחד; הכרת בני אדם להכיר כל פרט ופרט. והשנית; לפתור לכל אחד כפי ענינו. ועל אדם ממין זה שיש בו יכולת משני הדברים שאל מאת ה' ואמר: "יִפְקֹד ה' אֶלְקֵי הַרְוּחֹת לְכָל בָּשָׂר" דייק לו תואר זה בכאן, כלומר; לפי שאתה; "אֶלְקֵי הַרְוּחֹת" לפיכך; תדע למצוא איש אשר יודע כל הרוחות ויכול להלוך עמם להבין חסרונם ותיקונם ואדם כזה ראוי להיות מנהיג העם.

והשיב לו ה': "קַח לְךָ אֶת הַיּוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", שיש בו רוח להיות מנהיג עצמו ואדם כזה ראוי להיות מנהיג גם על הצבור. כי בהיות רוחו חזק שיכול למשול על טבעו ומדותיו ולפתור לעצמו כל שאלותיו על פי ההשקפה האמיתית ואינו מפחד מכל הרוחות שבעולם, אדם כזה יכול להנהיג את הצבור כל אחד שינוכו המיוחד לו לפי דרגתו. וגילה לו הסוד הזה; כי הכל תלוי

ביכולת למשול על עצמו ואם האדם הפכפך ובלתי מושל ברוחו וכאשר תפעול עליו נגיעה דקה מן הדקה לא ירגיש בה ויטה לכל הצדדין, איך יבוא להנהיג את הצבור, אם הוא יבוא להתערב עם הסוגים השונים שבבני אדם יתבלבל מיד ויחניף לכל אחד מפני נגיעה דקה מן הדקה, כי אם אינו יכול לפעול על נגיעתו איך יפעל על נגיעת חברו.

ולכן אמר: "קַח לְךָ אֶת הַיּוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" שיכול לעצור ברוחו כמ"ש חז"ל; 'הוא היה מסדר את הספסלים' ('במדבר' ר"א). שהיה אדם המוכן לעשות כל מה שדרוש לעשות, לבלתי פנות להשגחה על כבודו לגמרי, לכן בחר בו להיות מנהיג כי יוכל לפעול עליהם. 'נְאֻשָׁר יוֹצִיאָם' בעת שיצאו למלחמה הוא "לְפָנֵיהֶם". 'נְאֻשָׁר יְבִיאָם' ובעת יבואו מהמלחמה יבוא אחריהם עד שיביאם.

וזה שהוכיח לנו הנביא: "אֲתֵי עֲזָבוּ מְקוֹר מַיִם טַיִם לְחֻצְבֵי לָקֶם בְּאֵרוֹת בְּאֵרֵי נִשְׁפָּרִים אֲשֶׁר לֹא יָכֻלוּ הַמַּיִם" ('ירמיה' ב) כי בהיות רוחו חזק והסכמתו בלתי הפכפכת ויכול למשול על עצמו, אז ירויח שני דברים; האחד; מה שרוחו הוא כמעין הנובע, אשר כל מה ששואבין ממנו עוד יוסיף לנבוע ולא יחסר ממנו מאומה ויכול להיות מנהיג על עצמו ומנהיג על הצבור ואין הצבור מחסר ממנו שלמות עצמו כלום וגם אין הצבור מחסר לעצמו כלום, אלא הוא כמעין הנובע שמכל חוט השערה; 'הוא מתעלה והעולם מתעלה עמו' ('מסילת ישרים' א).

ואיך השיג בהצלחה הזאת? רק אחרי שהפקיר מקודם כל כבודו וכל רצונותיו והחליט בעצמו כי; 'מוטב לי להקרא שוטה כל ימי ולא לייעשות שעה אחת רשע לפני המקום' ('עדיות' ה ו). ומסר את עצמו לרצון ה' לגמרי בלי שום נגיעה עצמית, כיון שיכול למשול על עצמו יכול ג"כ למשול על הצבור, לכן כאשר יבוא להנהיג את הצבור גם שם יעשה הכל לפי צורך הענין, כיון שיש לו דרך למשול על עצמו, יש לו הדרך הזה ג"כ להנהיג את הצבור, באותו דרך ששמר שלא יקבל חסרון מנטייתו, באותו דרך ישמור שלא יקבל חסרון מן הצבור ונמצא שהוא כמעין הנובע כי מכל פעולה; 'הוא מתעלה והעולם מתעלה עמו'. ועוד שנית; כי רחוק הוא מן הרע ואינו סובל מפגעי הזמן ומחולי המדות הרעות ומנקמת הטבע. ('מדרגת האדם' 'תקון המדות' ג) ■

פשרנות

זה בהפיכתו של משהו שביעבד למשהו שבלכתחילה. אם פעם טענו כי אין דרך זו אלא הרע במיעוטו, משהו שאין להמלט ממנו גם אם אינו רצוי, הרי בחלוף הזמנים היתה דרך זו לנורמה. הדרך לא ננקטה אלא כדי לשמר מינימום של יהדות, אך מה שנחשב תחילה כדיעבד שבלית ברירה, הפך עד מהרה לדגל של אותם חוגים פשרניים. הם ניסו להביא את מואב ואת מדין אלינו, מתוך 'דאגה' לשלמותו הרוחנית של המחנה, אך משום מה דבק בהם ריח המואביות והמדיניות. **כי בכגון זה אומרת התורה: "אל תהי צדיק הרבה"** (קהלת' ז טז) 'בלי טובות' הפשרה אינה מותרת אלא כשההלכה עצמה מתירה אותה. וכדי לדעת אם התורה התירה אותה יש לשאול בעצת גדולי הדור. וכל עוד שלא שמענו היתר מפורש, הרי פשיטא שהפשרה אסורה. (ותלמודו בידו' הרב ירחמיאל קראם) ■

בזנות ובעבודה זרה, יש לפעול להבאתן של המואביות והמדיניות אל תוך מחנה ישראל כך לפחות תימנע עבודת בעל פעור לפחות לא יחטאו בעבודה זרה. **זאת כונת התורה באומרה: "נהנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אֶחָיו אֶת הַמְדִינִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְהַמָּה בְּכֵים פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד"** (במדבר' כה ו). **זמרי הורה 'הלכה', הלכה מבית המדרש הפשרני, ההרסני לדורותיו; יש לקרב את המדיניות אל אחיו ולהכניסן תחת כנפי השכינה לערוך גיור כל זהו ואפילו יהיה זה גיור פיקטיבי והלא רחמנא ליבא בעי?! כך חשב, יתקרב המדיניות אל אמונת ישראל ובלבד שבני ישראל לא ילכו 'לשמ' ויתפתו לעבודת בעל פעור. היתה זו פילוסופיה של פשרנות, פילוסופיה שיצאה מבית מדרשו של זמרי... חוגים פשרניים החיים עמנו לא משכילים להבין זאת... סופו של היתר**

"ושם איש ישראל המכה אשר הָּהָ אֶת הַמְדִינִית זְמָרִי בֶן סְלוּא" (במדבר' כה יד)

הסבר נפלא נמצא לפרשה זו בבית מדרשו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים; כנשיא בישראל ודוקא כנשיא הרואה את עצמו כאחראי, התמלא זמרי דאגה לנוכח הפרצה שפשתה במחנה ישראל הוא חיפש כביכול עצה כיצד לעצור בעד הרעה שכבר אכלה בכל פה במחנה. מצא זמרי כי אם לא ניתן למנוע את צעירי ישראל מהנהירה אחרי בנות מואב, יש לחתור להקטנת מימדיה של הפרצה. את הדרך לכך מצא ב'פתרון' אשר לא היה אלא פשרה מסוכנת וחסרת טעם. בסיס הרעיון שמצא היה בהעברת מקום החטא. אם לא ניתן לעצור בעד החוטאים אשר הלכו אל השטח המואבי ושם נכשלו

כחן של פרוטות

יעקב קמינצקי זצ"ל אבל בפרוטותו ומעשנו גידלנו את עצמנו; **"נְעִשִׁיתֶם אֶת חֻקֵי נְאֻת מְשֻׁפְטֵי תְשֻׁמְרוּ וְנְעִשִׁיתֶם אִתְּם וְיִשְׁכַּתֶּם עַל הָאָרֶץ לְכַטֵּחַ"** (ויקרא' כה יח). **"אתם" כתיב בלא ו' ודרשו חז"ל; 'כל העוסק בתורה לשמה... כאילו עשאו לעצמו'** (סנהדרין' צט:). יצר את אישיותו, גיבשה וליטשה, רוממה והעצימה. **כל מעשה חסד בונה את האדם; 'יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, עושה העני עם בעה"ב'** (ויק"ר' לד ח). העני מקבל פרוטה והנותן משריש בקרבו את מידת ההטבה ונהיה לאיש חסד. **כל מצוה בונה את האדם; 'ותלמוד תורה כנגד כולם'** (פאה' א א). פנחס קם ועשה מעשה האם ידע או שיער שבזכותו יקבל; **"נְהַמָּה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אֶחָיו פְּרִית פְּהַנַּת עוֹלָם?" ואנו; 'כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין ימיו ונוחל את הארץ'** (קדושין' א י) **'זוכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות'** (מכות' ג טו). ראו מה כחה של מצוה אחת, אבן בנין באישיות האדם מלבד שכרו בשני העולמות. **(הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■**

של השני שכחתי שלחתי אותם ללמוד בישיבת סלבודקה ותמכתי בהם מה איתם היום? איני יודע". כשהרב שפירא שמע את שם העיירה משם הגיע אהרל"ה לישיבת סלבודקה, סוויסלוץ', הוא ממש יצא מן הכלים. "אתה יודע את מי שלחת לשיבה?" **קרא בהתרגשות: "את הגאון רבי אהרן קוטלר, ראש ישיבת ליקווד, גדול הדור. הוא ורבי יעקב קמינצקי יסדו את התורה באמריקה פיתחו את הישיבות והפריחו את עולם התורה. הפרוטות שלך האירו את הדור".** החנוני שמח מאד לשמוע על כך ומיהר לסגור את החנות, חצות היום הגיע... אבל הרב שפירא לא היה יכול להרגע. איך שיהודי יכול לקנות את עולמו במעט רצון טוב להעניק לדור את רבי אהרן קוטלר. כשהוא חזר לאמריקה פגש בגאון רבי יעקב קמינצקי וסיפר לו את הסיפור. **זרחו עיניו של הרב קמינצקי ואמר: "ודאי. והיודע אתה מי הנער השני?" זה הייתי אני". מעשה שהיה הוא! ומעשה שבכל יום, בנו עצמנו. הכיצד?! לא, לא גידלנו בפרוטותנו את מאורי הדור, את הגאון רבי אהרן קוטלר והגאון רבי**

"נְהַמָּה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אֶחָיו פְּרִית פְּהַנַּת עוֹלָם" (במדבר' כה יג)

הרב שפירא, ממיאמי שבארצות הברית, ביקר בארץ לפני כמה שנים. הוא סייר בירושלים ביום ששי בצהריים. היה חם, ממש לוהט, אבל רב מכובד לא ישתה בקיוסק, ברחוב הלך עד שראה חנות מכולת פתוחה, נכנס ובקש לקנות בקבוק שתיה קלה המוכר היה יהודי ישיש שזקנו יורד על פי מידותיו. **ובתשובה ענה לו בשאלה שלא ממין הענין: "מה השעה?" הסתכל הרב שפירא בשעונו וענה: "עשרה לשתים עשרה. מדוע?" אמר הישיש: "טוב, אם כך אמכור לך. ביום ששי בחצות אני סוגר את החנות. איני מוכר דבר!"** התחיל הרב שפירא לשוחח עמו, התברר שהוא היה קצב בעיירה קטנה ברוסיה ולאחר מכן עלה ארצה ופתח חנות מכולת. אדם פשוט וירא שמים; "שם ברוסיה, היו שני נערים מוכשרים, בנים למשפחות עניות" **סיפר האישי: "אני שלחתי אותם ללמוד בישיבות על חשבוננו לאחד מהם קראו אהרל"ה זאת אני זוכר את שמו**

"אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה" לְכָל מִטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא

תוכחת גלויה לכל הפרייארים

"צָרוּר אֶת הַמְּדַבְּרִים וְהַפִּתִּים אוֹתָם"
(במדבר' כה יז)

הגאון רבי ברוך בר מקמיניץ זצ"ל
כנס פעם לביתו של אחד ממקורביו
וראה עיתון על השלחן. הודעזע ופניו החורו; "איך... איך אתה מסוגל?" **שאל ברתת.** הלה לא הבין לסיבת החלחלה. נכון שיש כאן כתבות, איך לומר, שלא ברוח התורה, אבל יש כאן גם ידיעות ומאמרים, ניתוחי מצב, דברים נחוצים... **נתן בו הגאון מבטו התודר ושאל:** "ואם העורך היה נתקף בשגעון ומחליט להשמיץ ולהכפיש באופן קבוע את אביך, האם היית קונה עיתון זה?" "וודאי שלא!" **התחלחל האיש.** "ולחכפיש את הדת... וללעוג למצוות... וללעוג למסורת... ולכפור באבינו שבשמים, זה לא נחשב?!" זה לא מקומם?! זה... נסבל?! והלה כבר הבין לסיבת החלחלה. **ובפירושו נצטוינו ע"כ בפרשתנו: "צָרוּר אֶת הַמְּדַבְּרִים"** (במדבר' כה יז) **תשנא ותתעב את המנסים להחטיא, את המבקשים לתקוע טריז בין ישראל לאביהם שבשמים, ככתוב: "כִּי אִם צֹנְתִיכֶם הָיוּ מְדַבְּרִים בִּינְכֶם לְבִין אֲלֵיכֶם"** (ישעיה' נט ב). אל תתחסס אליהם בסלחנות, כשם שאינך מוכן למחול למקלל אביך, למבזה הוריד.

"אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה לְכָל מִטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא"
(במדבר' לא ד)

כתוב בתורה הקדושה על המלחמה של עם ישראל בראשות פנחס נגד מדין; כשמשוה רבנו שלח אותם, **הוא ציוה עליהם כך: "אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה לְכָל מִטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא."** הזוהר **הקדוש מעורר כאן שאלה:** הרי בתורה אין אפילו מילה אחת מיותרת, אם כן היה מספיק לכתוב רק פעם אחת; **"אַלְף לַמִּטָּה"**. אנחנו יודעים שיש שנים עשר שבטים ומכאן ששנים עשר אלף יצאו למלחמה. אז למה כתוב בתורה פעמים; **"אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה"**? משיב הזוהר **הקדוש: כתוב בתורה הקדושה פעמים; "אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה"**, משום שכנגד

כאן בישראל כאן בעובדי כוכבים' ('עבודה זרה' ד). הרי שבישראל אין לקב"ה חמה ואיך אמר הכתוב שהיתה חמה ופנחס השיבה? **"ותירץ; שכאשר ישראל מאמינים בה' אזי אין עליהם חמה, אבל כשהם עובדים עבודה זרה, חלילה, הריהם כאומות העולם. וכאן, שכתוב; "וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְאֱלֹהֵיהֶן"** (במדבר' כה ב) שלטה בהם החמה ופנחס שיככה.

"הַנְּנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם"
(במדבר' כה יב)

פירש דון יצחק אברבנאל זצ"ל; שהיו רבים מישראל אומרים שפנחס שרוי בסכנה עצומה מפני ששבט שמעון וקרובי זמרי שהיה שר וגדול בישראל שיעמדו עליו ויהרגוהו ויצטרך ללכת מוקף שומרי ראש ומאבטחים צמודים, לפיכך הבטיחו הקב"ה בברית שלום ולא יערב איש את לבו לפגוע בו לרעה.

כאשר פנחס אמר למשה: "מקובלני ממך; הבעול ארמית קנאין פוגעין בו". **אמר לו משה: "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונוקא"** (רש"י). הוא היה קורא האגרת, הוא נזכר בהלכה ולכן עליו הוטלה המשימה. **עליו נאמר; "וַיִּכָּרַם פִּינְחָס"** (במדבר' כה) **ראה מעשה ונזכר הלכה'** (רש"י). היתה לו אפשרות להתעלם מכל העניין ולהמשיך בדרכו, הוא היה יכול להטיל את האחריות על משה שהיה שם ולהסתלק אך הוא לא עשה כן אלא גילה אחריות ורצון לפעול. **הוא שאל את עצמו: "מה אני יכול לתרום כאן?"** ולכן זכה שהוטלה עליו המשימה, כך הגיע לתפקידו ואל השכר הגדול שנלווה אליו. כל זמן שאדם רואה רק את עצמו ואינו מודע לכך שהוא וחיוו שייכים לכלל ישראל הוא לא ימצא את תפקידו. **לעומת זאת; כל מי שיש לו מבט לעבר כלל ישראל, מי שהוא חי בתחושה שהוא שייך לכלל, הוא ימצא בבוא היום את תחום הפעולה שבו עליו לפעול למען הכלל מן השמים ינחו אותו בבחינת; **'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו'** (מכות' י:). ('לקח טוב' חיים של תורה' הרב יעקב ישראל בייפוס שליט"א)**

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינְחָס בֶּן אֱלֶזָּר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִי הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר' כה יא)

בשעה שנכנס פנחס להרוג אותם שם כשתים עשרה אלף שומרים מזוינים ופנחס לא ידע מזה. וידוע שנכנס בעורמה ובשעה שנכנס לאהלי הרשעים כדי להרוג אותם, מרוב פחד פרחו נשמתו, באותו רגע נתלבשו עליו נשמותיהם של נדב ואביהוא וקם בזריזות כגיבור והרג אותם. **וזהו שכתוב: "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֵי בְּתוּכֶם"** ('שם') **כלומר; שנכנס תוך שתיים עשרה אלף השומרים והרג אותם לעיניהם. שאלו המפרשים: "למה קרא אותם רשעים?" מפני שכפרו במשה רבנו ע"ה, מכיון שראו שכל מי שנגע במשה רבנו היה מקבל את ענשו על המקום ופה זמרי בן סלוא בא ולקח את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת ישראל ואמר: "זו מותרת, או אסורה?" **כלומר; משה שלקח את בת יתרו זה מותר. וזאת בת מלך אסורה? חכמינו ז"ל הביאו משל על זה; פעם אחת פגש הנחש לעלוקה. אמר לה: "אנחנו דומים זה לזה וכמעט מין אחד אנחנו ומעשה אחד לשנינו. איך שאתה מוציץ דם בני אדם גם הוא מוציץ דם מבני אדם. למה אותך קונים בדמים יקרים ואותו שונאים שנאת מות?" **ותאמר העלוקה אל הנחש: "אע"פ ששנינו נושכים בשר אדם, אבל ההבדל גדול בינינו; שאני מוצצת את הארס שבתוך הדם של האדם החולה ומאליו יבוא לו רפואה, אבל אתה לא כן אלא שאתה מטיל ארס שלך אל קרבם וממית אותם."** **אותו הדבר כאן; משה לקח את צפורה בת יתרו וגיר אותה ואת כל בית אביה בקדושה ובטהרה ונהיה קידוש ה' שיתרו נתגייר וגם הלך לבני עירו וגירם ועשה חיל, לא כן במעשה זמרי בן סלוא, שלקח אותה לזנות ונטמאו בעבודה זרה של פעור וגילוי עריות. ('אהבת חיים' חכם מנחם מנשה זצ"ל)******

הקשה הגאון רבי יוסף כנפו זצ"ל, מגדולי מוגאדור שבמרוקו: "הן בגמרא הקשו; 'כתוב אחד אומר: 'תָּמָה אֵין לִי' (ישעיה' כז ד) וכתוב אחד אומר: 'נִקְּם ה' ובעל תָּמָה' (נחום א ב) לא קשיא;

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

המחלה הראשונה הייתי צעיר וצמתי ארבעים יום עבורך כדי שתתראפא היום אני כבר זקן מדי ואינני יכול לצום כמו אז". ('המגיד מדבר' הרב שלום שבדרון זצ"ל)

יהודי אחד נגש לרבי שלמאן מוצפי זיע"א ואמר: "צרות כה רבות סובבות אותנו ואין אנו רואים כלל את הקץ לגלות. מה יהיה? הוכיח אותו הרב: "מדוע אתה מבקש שיבוא המשיח? כדי שיסתיימו צרותיך הפרטיות? בשביל פרנסה וכלכלה טובה? הרי עיקר התפילה על הגאולה היא; **"וְהָשִׁיב לָב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלָב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם"** ('מלאכי' ג כד) ואם לכך היינו מכוונים בתפילתנו בלב שלם, היה המשיח בא".

בכל שנה בימי 'בין המצרים' התאספו חכמי ישיבת 'פורת יוסף' עם התלמידים בחצי היום לאחר סיום סדר הבוקר, לערוך תקון חצות בדמע ובבכיה. כיון שהיתה זו שעת הפסקת הצהריים, נמצאו תלמידים שהתרשלו באמירת 'תיקון חצות'. הרב יהודה צדקה זצוק"ל עמד על המשמר וכדרכו עשה זאת באהבה רחמיאית ובלהט של אמת. **פעם רצה לעורר את התלמידים למשמעת פנימית בנושא הזה ופרסם פתק קצר בכתב ידו; "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה"** ('תענית' ל:) והמבין יבין. ■

תלמיד חכם ואכן תוך תקופה קצרה ובאופן לא יאומן הוא החלים. הוא המשיך בלימודיו בישיבה ולבסוף עקר מראדין הקים משפחה וכפי שהודרך; מעולם לא סיפר לאיש אודות מאורעות אלה. אחרי למעלה מעשרים שנה, חלתה גיסתו של אותו תלמיד במחלה מסתורית ל"ע, עד מהרה נתברר לו שהיא סובלת מאותה מחלה שהוא סבל בעבר, אך הוא לא אמר דבר. אשתו זכרה שפעם הוא דיבר על מחלה מסתורית שסבל ממנה בעבר ובכל פעם שדיברה ע"כ הוא התחמק וסרב לדבר. ככל שניסה לערפל את דבריו לחצה עליו אשתו שידבר בתקוה שסודו יעזור להציל את חיי אחותה. גם אשתו וגם גיסתו הפציירו בו לגלות את אשר קרה לו ואיך נרפא והוא הסביר להם שזהו סוד שנבצר ממנו לגלותו, אך הן עמדו בשלהן. לבסוף נחלשה התנגדותו והוא חשב באופן הגיוני שאחרי כ"כ הרבה שנים שהוא כבר מילא אחר אזהרתו של ה'חפץ חיים' יכול הוא לגלות וסיפר לאשתו את אשר קרה לו. הוא סיפר על הופעתו לפני רבו ועל עצתו של הצדיק ללכת אל תלמיד חכם מסוים בעיירה קטנה הרחוקה מראדין. אשתו וגיסתו נתמלאו תקוה, אולי תהא זו הצלתן. זמן קצר לאחר מכן, החל להרגיש רע הוא נבהל מאד ואמר לאשתו שעליו לנסוע מיד אל ה'חפץ חיים'. הוא עשה את הדרך הארוכה בחזרה לראדין אל ה'חפץ חיים' שהיה אז זקן וחלש. ה'חפץ חיים' זכר את פגישתם הישנה והקשיב בשקט לספורו של האיש. ואז דיבר **בשקט ולאט:** "הלואי ויכולתי לעזור לך. אך מה אוכל לעשות? כשהיתה לך

כל אלף חיילים שיצאו למלחמה, ישבו אלף ללמוד תורה! מה היתה התוצאה? זו היתה המלחמה היחידה בעולם; שנצחו אותה. וכשחזרו מהמלחמה; **"וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ"** ('במדבר' לא מט) כל החיילים חזרו בריאים ושלמים. האם היתה בהיסטוריה של העולם מלחמה אחת בלי פצועים והרוגים, מלחמה שכולם חזרו ממנה בשלום?! **מסביר הזוהר הקדוש:** כשהחזית חזקה כלומר; כשקול תורה מהדהד בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, כשכנגד כל חייל יש אחד שיושב ולומד תורה, אז אין מה לפחד! **(הרב דניאל זר שליט"א ניסן תשס"ד)**

"וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' פְּצָאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה" ('במדבר' כז יז)

תלמיד אשר אובחנה אצלו מחלה שאימה על חייו רח"ל, בא לפני רבו ה'חפץ חיים' זצ"ל בראדין כדי לבקש ברכה. הרופאים כבר אמרו לתלמיד ולמשפחתו שאינם יודעים מזור למחלתו ועם כל יום נוסף שחלף איבדו הקרובים תקוה. ה'חפץ חיים' הקשיב לתלמיד הצעיר ואמר לו שיתן לו עצה בתנאי שלעולם לא יספר ע"כ לאיש והתלמיד הסכים מיד. הנחה אותו ה'חפץ חיים' ללכת לתלמיד חכם מסוים המתגורר בעיירה קטנה. "ספר לו על מצבך ובקש ברכה" אמר לו ה'חפץ חיים': "הוא יתן לך ברכה ובעזרת ה' יתברך אתה תחלים". הצעיר שמע בקול רבו ופנה מיד לאותו

כפל קונס

אף תלמידיו בני שבטו יראוהו בבושתו, כיצד זה נשיא בישראל לא חשש לעשות את הרע בעיני ה' בצורה כ"כ פחותה ושפלה. ואותה בושה שהיתה לו לזמרי קשה היא אף מן המות. וכידוע, נס עשה הקב"ה שיחיה זמרי במשך כל אותו זמן שסובב עמו פנחס במחנה, כדי שלא יטמא פנחס בטומאת המת ונמצא זמרי עומד בוש ונכלם שעות ארוכות ואין לאל ידו לעשות כלום בנידון... אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה. **ע"פ זה יובן דקדוק לשון הפסוק:** **"וְנָשָׂא אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּפָה אֲשֶׁר הִפָּה"**, בכפלים לקה זמרי; גם נאבד מן העולם וגם התבזה לעיני כל ישראל. ('עוד יוסף חי' דרשות) ■

את כל בגדיו, אך; **"רַבּוֹת מִחֲשׁוֹבוֹת קָלָב אִישׁ"** ('משלי' יט כא) בעודו מופשט מבגדיו נכנס בעל הבית לביתו וראה כיצד הגנב מתכוון ללבוש את הכתונת היקרה, מיד תפשו והזמין את המשטרה לאסרו. השוטרים שידועים כאנשים שאינם רגישים במיוחד תפסו את הגנב כשהיה ערום מכל בגדיו והובילוהו אחר כבוד לבית המשפט. **נמצא עונשו של הגנב המסכן כפול;** לא די שלא הצליח בגניבתו ואף יענש עליה אלא שבנוסף לכך הוא ספג בזיונות מכל הולכי הדרכים שראוהו מופשט מבגדיו ברשות הרבים. **כך גם נוכל לפרש בעניינו;** לא די היה לו לזמרי להענש בכך שנהרג ע"י פנחס אלא שכל בני ישראל, מהם

"וְנָשָׂא אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּפָה אֲשֶׁר הִפָּה אֶת הַמִּדְיָנִית" ('במדבר' כה יד)

יש להקשות; מדוע התורה כופלת את דבריה: **"הַמָּפָה אֲשֶׁר הִפָּה?"** היה צריך להכתב; **"וְנָשָׂא אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִפָּה אֶת הַמִּדְיָנִית"** ותו לא? **מתרץ ה'בן איש חי' ע"פ משל;** גנב חדר לתוך בית פרטי וראה בו כתונת יפה ויקרה וחמד אותה. **שקל הגנב בדעתו;** כיצד יכול הוא להוציא את הכתונת החוצה בלי שיבחינו בו האנשים. **ואז הביזק הרעיון במחו;** הוא יפשוט את בגדיו וילבש את הכתונת ההיא על גופו ועליה ישים את בגדו שלו, נמצא בגדו מכסה את הכתונת וכך איש לא יבחין בה. **אומר ועושה;** פשט הגנב

מרבינו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

האיך ניצולים מהרהורי כפירה?!

בן ישיבה שנכנסה בו רוח עושים ונעשה כופר רח"ל, אך יודע בתוככי נפשו כי טועה מאד ומבקש; האיך לצאת מתוך החושך הנורא אשר אפפהו?! ובא החברותא שלו לרבינו לשאול: "מה עצה יש בשבילו?"

ולאחר שנאנח רבינו מאד, **השב ואמר:** "הרי החזו"א כותב באגרותיו (ג סב) וז"ל; **'ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמיתתה, היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים מהרהורי כפירה וכיוצא בזה, בשפע קדשם בהשתפך רוח טהרה בעולם. ובסביבות בעל תורה אמיתי הדבר ניכר לעינינו השפעה המרובה על אנשים הרבה, מה שכל השתדלות מעשית לא תשיגנה. וכמו כן יש רשמים דקים על הרחוקים, שאין עין הרואה מרגשת בהם לדקותם.'**

נמצא שבכח עמל התורה להציל אנשים מהרהורי כפירה! ואם על אחרים זה משפיע כ"ש על עצמו. רק צריך שיהיה עמל בתורה **'לאמיתתה' היינו;** להבין את האמת בתורה ולא רק להדש 'סוכריות' בלי לבחון אמיתתם. ובזה יזכה לצאת מתוך ההפיכה.

היכן מתפללים על זכרון

שאל צורב יקר: "אחרי שהשרישונו חז"ל; דמה שנאמר; **'יגעתי ומצאתי היינו; לחדודי, אבל לאוקמי גירסא (פרש"י; 'שלא תשתכח ממנו') סיעתא מן שמיא היא'** (פרש"י; **'ויש יגע ואינו מוציא'**) ('מגילה' ו:). א"כ; למה לא תקנו חז"ל תפילה לזכרון, הרי זה דבר שתלוי רק' בסיעתא דשמיא".

השיב לו רבינו: "לעיין ברש"י; **'מעין כל ברכה וברכה, שכתב; ואם היה משכח תלמודו מאריך בחונן הדעת'** ('עבודה זרה' ח.). הרי דבכלל בקשת דעה, נכלל גם תפילה על זכרון". (רק שאם היה משכח תלמודו, יאריך יותר).

יתפלל "שלא" יכנסו מעדנים או כן יכנסו

עוד שאל צורב יקר: "בהא דאיתא בירושלמי; **'דעד שלא גלו ישראל**

לבבל נטעו תמרים בבבל על ידי שיהיו להוטים אחרי מתיקה שהיא מרגלת הלשון לתורה' (תענית' כה. וכע"ז איתא ב'פסחים' פח.). **מבואר;** דלאכול מיני מתיקה מועיל לתורה. והרי הביאו התוס'; **'דעד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל; שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו'** ('כתובות' קד.). **זאת אומרת;** שמעדנים, זה סתירה לתורה? וצ"ל; דדברי מתיקה מרגילים לתורה, אבל מעדנים כולל גם דברים אחרים שאינם דברי מתיקה. ועל זה אמרו; **'שיתפלל; שלא יכנסו לתוך גופו' או;** שנחלק בין תמרים לשאר דברים.

זהירות בדרכים

ספרו לרבינו; על נהג שנרדם באמצע הנסיעה ובסייעתא דשמיא לא אירע כלום. **הגיב רבינו:** "ממש נס..." **ושאלו:** "האם צריך לברך **'הגומל'**?" **אמר:** "ד'הגומל' אין מברכים אלא אם אירע חלילה איזה דבר וניצלו ממנו".

אך חוזר רבינו וזועק: "נהג עייף זה סכנת נפשות!!"

לקראת ימי בין המצרים

זהירות מפגיעה בזולת והקפדתו גם כשנראה שאתה צודק

אומרים בשם החזו"א ששאלו; "מהי שיא הדרגה של 'בן אדם'?"

וענה: "שיעבור את השנים שהוא חי; שבעים, שמונים, תשעים שנה, "מבלי לפגוע באדם".

ומעשים בכל יום; שכל דבר שעושה יכול לפגוע באחרים וקשה מאד לעבור את החיים בלי לפגוע באדם ובשביל זה צריך להשקיע ראשו ורובו לשמור את עצמו מאוד ולהשתדל עד כמה שיכול, שלא לפגוע באדם מישראל.

ואמנם; גם האדם שבצד השני, הנפגע, לא מובן כ"כ למה הוא נפגע... רק זה גאוה!... אולם כיון שהמצאות היא שאנשים הם פגיעים, צריך מאד להיזהר!!

ומעשה שהיה לפני תקופה; באחד יקר מאד ורגיש לזולת באופן יוצא מהכלל, שנחלה לפתע, רח"ל... וכשבא למרן שליט"א לבקש עצה, **אמר לו:** "שיבדוק אולי פגע במישהו וההוא מקפיד עליו ויראה לפייסו".

אותו האדם נרעש מאד והשב; "במי

פגעת? הרי אני נזהר מאד כל הזמן מפגיעה בזולת". אך לאור דברי מרן **פשפש במעשיו ונזכר;** שכשהרחיב את דירתו, על אף שלא חרג ועשה הכל כדין, בכל זאת אחד השכנים הקפיד עליו וטען: "שיש חלון שמפריע לו". לכן ביקש מרב גדול שיבוא ויראה את המקום ואכן הרב הגיע ופסק שהכל בסדר גמור ולכן לא שם לבו לטענת השכן.

למרות זאת, כאשר מרן ראש הישיבה **אמר לו:** "שיבדוק אם יש אדם שמקפיד עליו" שלח מיד לפייס את אותו שכן וגם ביטל את החלון שעליו התלונן השכן. **ובאמת ראה זה פלא;** מיד לאחר שמחל לו השכן, נרפא!

ה' ישמרהו ויחיהו בבריאות לאורך ימים ושנים. והדברים מדברים בעד עצמם...

(כסופר המעשה למרן התבטא: "שאי אפשר לדעת בודאות אם זו הסיבה ורק הקב"ה יודע")

כעבור שלש שנים; בעוד אותו אברך מתהלך בריא ושקוע בתורה ובמצוות, קצף קצפו של השכן בשנית ובא בדרישה חדשה לסגור חלון נוסף והפעם במקום אחר בדירה שנראה לו כעת שמפריע. (ולא ניכנס לנושא ההלכתי, אם יש צדק בדברי השכן אם לאו, כמו שלימדנו מרן שליט"א: "שיש לפעמים טעות קטנה בבניה הגורמת נזק לשכנים וקשה לקבוע עם מי הצדק")

הזמן עשה את שלו וההרגשה של שייכות המחלה להקפדת השכן הטשטשה אצל הסובבים וכשבאה הדרישה מהשכן, הגיבו בני הבית בתוקף ובחריפות: "עד כאן! עד מתי השכן מתעלל בנו". ולא היו מוכנים לסגור את החלון בשום אופן ויתירה מזאת **טענו בתקיפות ואמרו:** "שאם יסכים לסגור את החלון אז במקום הקפדת השכן, הם עצמם יקפידו עליו ביותר".

אותו אברך הגיע מבוהל ומפוחד והפיל תחינתו לפני מרן ראש הישיבה שיוציא אותו מן המיצר.

אמר לו מרן נחרצות: "שחייבים להיזהר מפגיעה בשכן ויאמר לאנשי ביתו **בזו הלשון:** "זה דבר שנוגע לחיים של בן אדם!!!"

וחזר שוב ואמר: "דבר זה נוגע לחיים של בן אדם!!! ולמה לעשות חכמות???" (הרב אסחייק) ■

נס תהיית המתים

תהיית המתים של אמנון יצחק כמעט ה"י רגעים

גם בשפות:

אנגלית,

רוסית,

ספרדית,

צרפתית

ניתן להשיג במשרדי 'שופר' טל: 03-6777779

רכישה בכמות של למעלה מ-100 דיסקים ב-5 ש"ה לדיסק בלבד!

רכישה בכמות של למעלה מ-500 דיסקים ב-2 ש"ה לדיסק בלבד!

החלוקה חינם של 100,000 דיסקים 'היה יהיה' ברהבי הארץ בעיצומה

טיול לקברי הצדיקים עם אמנון יצחק שליט"א

ביום שלישי כ"ז תמוז 17/07/12

מירון - קבר רשב"י

טבריה - רמב"ם, ר' מאיר בעל הנס

14:00 ארוחת צהרים - במלון 'המצודה' בטבריה

15:15 תפילת מנחה

15:30 הרצאת הרב אמנון יצחק שליט"א

יציאה מנקודות האיסוף בטעה 7:30 בדיוק! בני ברק - רח' מתתיהו 10 ירושלים - 'בניני האומה'

הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה ב'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק בין השעות 09:00-15:30

03-6777779

בית כנסת הגדול רעננה אחוזה 101 יום ראשון כה' תמוז 15/07/2012

רעננה

פתיחת שערים ב-20:00 תחילת החוכנית ב-20:30 כניסה חופשית

מלון המצודה שד' הרצל 19 יום שלישי כז' תמוז 17/07/2012

טיול לקברי צדיקים

תחילת החוכנית ב-15:30 כניסה חופשית

מתנ"ס מופת ירושלים הבירה 1 יום רביעי כח' תמוז 18/07/2012

בית שאן

פתיחת שערים ב-20:00 תחילת החוכנית ב-20:30 כניסה 10 שקל

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

לסיים את הש"ס תוך שנה

כיצד למד רבי נחמן מברסלב זצוק"ל את כל התורה כולה?

שמעתי בשמו מכבר שסיפר, שלמד כל הארבעה 'שולחן ערוך' שלש פעמים; פעם אחת כפשוטו. ופעם שני למד וגמר אותם והיה יודע בכל דין ודין מארבעה 'שולחן ערוך' השורש שלו בגמרא פירוש רש"י ותוספות. ופעם שלישי למד וגמר אותם וזכה לידע בכל דין ודין סוד הכונה של הדין, מפני מה הדין כך על פי סוד. וכפי הנשמע, כל זה היה בימי נעוריו, כי אחר כך חזר וגמר אותם עוד כמה פעמים.

ודרכו היה תמיד שהיה לומד הרבה הרבה כל ימיו עד הסוף אפילו בעת חולי הכבד שהיה לו בסוף ואף על פי שהיה עליו טירחא דציבורא שהיה עוסק הרבה עמנו ועם כל אנשיו לקרבם לעבודת ה' ולתן לנו עצות בכל עסקינו וכו' וכו'. וגם מחו היה משוטט תמיד בהשגות גבוהות ונוראות תמיד וכו' וכו' אף על פי כן, היה עוסק בלימוד התורה בפשיטות הרבה בכל יום ויום ולא היה טרוד כלל, רק תמיד היה בישוב הדעת. ובענין זה היה חידוש נפלא ואי אפשר לספר מזה כלל ומחמת זה היה לו פנאי על כל דבר ותמיד היה לימודו במהירות גדול מאד.

והיה לומד כמה דפין 'פוסקים' בשעה אחת עם כל הפירושים כולם שסביב הארבעה 'שולחן ערוך' הנדפסים בכרך גדול שהם: ה'טורי זהב' וה'מגן אברהם' וה'באר הגולה' ו'פרי חדש' ו'עטרת זקנים' וכיוצא בהם בשאר החלקים. וסיפר שבעת שהעולם מכינים עצמן להתפלל בבקר בעת שמתחילין להתקבץ עד שמתחילין להתפלל, באותה השעה הוא לומד ארבעה דפין 'פוסקים'. וכן, כל מה שלמד גמרא, או 'פוסקים' וכיוצא הכל היה במהירות גדול מאד.

וסיפר עימנו הרבה בענין זה שטוב ללמוד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו רק ללמוד בפשיטות בזריזות ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת לימודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמוד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן ועל פי הרוב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלימוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחילת לימודו שירצה להבין תיכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תיכף ולא יבין כלל רק יכניס מחו בהלימוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמוד על כונתו, מה בכך? כי מעלת ריבוי הלימוד עולה על הכל וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: 'דליגמר איניש והדר ליסבר' (שבת סג). 'ליגריס איניש ואע"ג דמשכח ואף על גב דלא ידע מה קאמר' (ע"ז יט); שנאמר: "גרסה נפשי לתאבה" (תהלים קיט כ) וכו'. כי על ידי ריבוי הלימוד שילמד במהירות ויזכה ללמוד הרבה, על ידי זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחילה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם.

ודיבר הרבה מאד בענין זה ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלימוד. כי על ידי זה יכולים לזכות ללמוד הרבה מאד לגמור כמה וכמה ספרים וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדקדוק גדול כי זה מבלבל מאד מן הלימוד. וכמה בני אדם פסקו מלימודם לגמרי על ידי ריבוי הדקדוקים שלהם ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמוד במהירות כנזכר לעיל בלי דקדוקים הרבה, התורה תקיים בידו ויזכה ללמוד הרבה מאד, גמרא ו'פוסקים' כולם ותנ"ך ומדרשים וספרי ה'זוהר' וקבלה ושאר ספרים כולם. וכבר מבואר (להלן כ"ח) שיחתו של רבנו זכרוננו לברכה שטוב לאדם שיעבור בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה;

[ראוי לאדם שיעבור וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים וללמוד כולם כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות ומוציאים הוצאות רבות על זה כדי שיוכל אחר כך להתפאר ולומר שהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר; הייתי בורשא וכיוצא בזה. כמו כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהיה בכל מקום, דהיינו; בכל הספרים הקדושים כנ"ל ולעתידי, בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה. (שיחות מוהר"ן אות כ"ח)]

ופעם אחד חישוב רבנו זכרוננו לברכה, מה שהאדם צריך ללמוד בכל יום עד שאין היום מספיק. דהיינו; לגמור בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש וארבעה 'שולחן ערוך' הגדולים וכל המדרשים כולם וכל ספרי ה'זוהר' ו'תקונים' ו'זוהר חדש' וכל ספרי קבלה מהאר"י זכרוננו לברכה. גם צריכין ללמוד איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חישוב הרבה דברים; גם צריכין לומר 'תהלים' בכל יום ותחינות ובקשות הרבה הרבה. ואז סיפר הרבה מענין זה שצריכין ללמוד במהירות גדול ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין והדברים הללו הם בדוקים ומנוסים. גם לא היה מצוה לחזור תיכף על לימודו רק רצונו תמיד היה ללמוד הספר או ה'פוסקים' שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות ואחר כך יתחיל פעם שני ויגמור אותו כולו וכן פעם אחר פעם.

גם אמר לבל יהיה נבהל מזה שהזהיר שצריכין ללמוד כל כך (הרבה) בכל יום, כי גם אם אינו זוכה ללמוד כל כך, אף על פי כן הוא יכול להיות איש כשר באמת. וגם כבר סיפר מזה שיכולין להיות איש כשר אפילו אם אינו יכול ללמוד כלל ואפילו צדיק יכולין להיות אף על פי שאינו למדן כלל. רק בעל השגה אין יכולין להיות, כי אם כשהוא למדן בגמרא פירוש רש"י ותוספות.

אבל איש כשר וצדיק גמור יכולין לזכות אפילו מי שהוא איש פשוט לגמרי 'ולא עליך המלאכה לגמר ואי אתה בן חורין להבטל ממנה' ('אבות' ב טז) (שיחות מוהר"ן אות ע"ו).